

KALBOS SKATINIMAS NAMUOSE

Rekomendacijos pedagogams ir tėveliams

1. Mažinkite užduodamus klausimus.

Tėveliai, norėdami paskatinti vaiko kalbą, dažnai užduoda daug klausimų („kas čia?“, „ką tu darai?“ ir pan.), manydami, kad klausimai ugdo kalbą. Stenkitės išvengti šių klausimų

2. Komentuokite . Kalbėkite apie tai, ką tuo metu darote, lydėkite kalba tiek savo, tiek vaiko veiksmus. Veikdami kartu su vaiku – žaisdami, eidami pasivaikščioti , atlikdami namų ruošos darbus, įvardinkite atliekamus veiksmus. Pastebėsite, kad kai pradėsite užduoti mažiau klausimų, tada daugiau komentuosite. Klausimai ir nurodymai stabdo kalbos vystymąsi.

3. Žvilgsnio fiksavimas. Žiūrėkite į vaiką ir skatinkite jį žiūrėti jums į akis „žiūrėk į mane“.

4. Laukite ir duokite signalą. Bendraudami su vaiku siekite vaiko žvilgsnio fiksavimo į jūsų veidą, lūpas („žiūrėk į mane“). Pasakydami frazę, laukite vaiko frazės. Veidu parodykite savo laukimą, netardami atsakymo(tarsi žodis būtų „ant liežuvio galo“).

- Būtinai siekite žvilgsnio kontakto.
- Šiek tiek praverkite burną.
- Pakelkite antakius.
- Palenkite galvą ir kūną link vaiko.
- Vaiko norimą maistą ar žaislą pakelkite savo lūpų lygyje arčiau vaiko ir skatinkite paprašyti „dar“, „duok“.
- **Suformuokite prašymą, o ne klausimą (ne „ko nori?“, o „nori sausainio?“),** laikydami rankoje sausainį ar norimą žaislą, daiktą.
- *Lūpomis suformuokite žodžio pirmo garso artikuliacinę padėtį jo netardami, tik veidu parodykite laukimą, kad norite pasakyti žodį - taip skatinsite vaiką tarti. Jei vaikas netaria, pasakykite frazę. Ir vėl laukimu skatinkite vaiką ištarti.*

Pradžioje naudokite daiktus, žaislus, maisto produktus, kurių vaikas nori ir skatinkite ištarti pavadinimą. Jeigu vaikas ištaria pirmą žodžio garsą, skiemenį, pabaikite žodį ir būtinai vaiką paskatinkite jo mėgstamo maisto gabalėliu, žaislu, mėgiama veikla. Taip vaikas bus skatinamas žodžiu išreikšti norą, nes jis bus apdovanojamas už pastangas.

5. Sudarykite situacijas, kad vaikui reiktų paprašyti ir kurios skatintų motyvą kalbėti. Nesiekite iš karto pildyti vaiko norų, net jei jis rodo pirštu. (pvz.; paduokite ne tą daiktą, kurio vaikas norėjo, uždarykite dėžutę, kurioje yra vaiko mėgstami žaislai, skatinkite vaiką paprašyti ir pan.situacijos).

6. Naudokite gestus ir veido mimiką. Sutelkite vaiko dėmesį į kūno judesius.

7. Modeliuokite. Modeliuodami sukurkite pavyzdį to, ką turi pasakyti vaikas. Vietoj klaidų ištaisymo, parodykite teisingą pavyzdį.

8. Supaprastinkite savo kalbą. Naudokite trumpas aiškias frazes iš 2-3 žodžių. Taip gerinsite vaiko kalbos supratimą.

9. Keiskite intonaciją, garsumą ir kalbos tempą.

Tai padeda vaikui sukaupti ir ilgiau išlaikyti dėmesį. Dainuokite ritmines daineles, žaiskite muzikinius žaidimus, vaikas bus skatinamas pakartoti paskutinį ar pirmą dainelės žodį, o vėliau ir visą eilutę. Vaikams patinka ritminės dainelės su pakartojimais. Dainuodami dainelę darykite pauzes, taip vaikas bus skatinamas pakartoti ar pabaigti žodį, frazę.

10. Abipusis bendravimas (reakcija). Skatindami spontanišką vaiko kalbą, būtinai atsakykite į visas vaiko pastangas bendrauti, net jeigu tai gestai.

Pasistenkite, kad vaiko ketinimas bendrauti ar nežodinė kalba būtų paaiškinti ir suprasti. Tai padarykite sakydami, kaip supratote vaiką.

11. Bendravimą paverskite malonumu. Kalbėkite maloniu balsu. Dažnai šypsokitės. Būkite neįsitempę, atsipalaidavę. Būkite kūrybingi.

12. Nepaverskite kalbos ugdymo kankinančiais pratimais ir kartojimais. Jokiu būdu nežiūrėkite į kalbos skatinimą kaip į darbą ar pratybas. Visa tai darykite žaisdami, nes žaidimas yra vaiko kalba, o žaislai – žodžiai.

Kantrybės, kantrybės ir būtinai pasidžiaugsime vaiko žodeliais.